

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 3Obdo/22/2017
Identifikačné číslo spisu: 8711206524
Dátum vydania rozhodnutia: 31.05.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Jana Veselá Zemaníková
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:8711206524.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: BAU land, spol. s r.o., so sídlom Levočská 2, 058 01 Poprad, IČO: 31 687 539, zastúpeného JUDr. Mikulášom Buzgóom, advokátom, so sídlom Štúrova 20, 040 01 Košice, proti žalovanému: Železnice Slovenskej republiky, Bratislava v skrátenej forme „ŽSR“, so sídlom Klemensova 8, 813 61 Bratislava, IČO: 31 364 501, o určenie neplatnosti nájomnej zmluvy a o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Poprad pod sp. zn. 18Cb/132/2011, o dovolaní žalobcu proti rozsudku Krajského súdu v Prešove zo 17. septembra 2015, č. k. 4Cob/103/2014-274, takto

rozhodol:

- I. Dovolanie o d m i e t a .
- II. Žalovaný m á proti žalobcovi n á r o k na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Poprad (ďalej len „súd prvej inštancie“ alebo „okresný súd“) rozsudkom z 9. septembra 2014, č. k. 18Cb/132/2011-239 žalobu žalobcu o určenie neplatnosti nájomnej zmluvy zamietol. V odôvodnení rozhodnutia uviedol, že súčasťou nájomnej zmluvy uzavretej medzi žalobcom a žalovaným bol geometrický plán č. XXXXXXXXX-XXX/XXXX, kde sú uvedené parcely a výmery. Dňa 27. októbra 2010 bol uzavretý dodatok č. 1, kde v článku 2 boli uvedené skutočné parcely a ich výmery zodpovedajúce právnemu stavu na liste vlastníctva č. XXX, katastrálne územie T.. Žalobca zmluvu uzavrel z dôvodu nájmu haly, v ktorej uskutočňoval podnikateľskú činnosť, pričom užívanie tejto haly bolo podmienené uzavretím zmluvy o nájme pozemkov, na ktorých sa nachádzala uvedená hala a ktoré zabezpečovali prístup k uvedenej hale. Nájomná zmluva bola ukončená k 31. marcu 2013. Súd prvej inštancie poukázal na ustanovenie § 80 písm. c/ O. s. p., podľa ktorého návrhom na začatie konania možno uplatniť, aby sa rozhodlo najmä o určení, či tu právny vzťah alebo právo je alebo nie je, ak je na tom naliehavý právny záujem. Okresný súd dospel k záveru, že žalobca nepreukázal existenciu naliehavého právneho záujmu, keďže zmluvu uzatváral ako podnikateľský subjekt s rizikom zisku a strát. Vzhľadom na geometrický plán tvoriaci súčasť zmluvy žalobca vedel, čo je predmetom nájmu a aké povinnosti mu vznikajú. Naliehavý právny záujem na požadovanom určení je daný vtedy, ak je aktuálny stav právnej neistoty medzi žalobcom a žalovaným a žalobcovo právne postavenie je ohrozené. Podstatou určovacej žaloby je poskytnúť ochranu spravidla predtým, než dôjde k porušeniu právneho

vzťahu alebo práva, teda eliminovať stav ohrozenia práva žalobcu a viesť do neistých právnych vzťahov istotu, ak k náprave nemožno dospieť inak. V danom prípade nebolo právne postavenie žalobcu ohrozené, preto navrhované určenie nemôže ovplyvniť jeho právne postavenie a výsledok sa ho v právnej sfére nijako nedotkne. Okresný súd mal za to, že záujem na určení neplatnosti právneho úkonu má byť právny a nie ekonomický a neistota v právnom vzťahu musí mať právny a nie ekonomický základ. Zároveň súd prvej inštancie poukázal na skutočnosť, že v čase jeho rozhodovania už neboli sporové strany v zmluvnom vzťahu, preto sa žalobca nenachádzal v stave právnej neistoty. V dôsledku neexistencie naliehavého právneho záujmu súd prvej inštancie žalobu žalobcu zamietol.

2. Krajský súd v Prešove (ďalej len „odvolací súd“) rozhodol o odvolaní žalobcu rozsudkom zo 17. septembra 2015, č. k. 4Cob/103/2014-274 tak, že rozsudok súdu prvej inštancie ako vecne správny potvrdil. Odvolací súd sa v celom rozsahu stotožnil s odôvodnením rozsudku okresného súdu. Na doplnenie odvolací súd uviedol, že žalobca napadol platnosť nájomnej zmluvy s tým, že zmluva bola uzavretá v tiesni za nápadne nevýhodných podmienok, ktoré v zmysle § 37 Občianskeho zákonníka robia takýto právny úkon neplatným. Zároveň nájomná zmluva má byť neplatná aj pre nedostatočnú špecifikáciu predmetu nájmu z hľadiska určenia prenajímanej plochy. Odvolací súd uviedol, že žalobca vedel, čo je predmetom nájmu, dostal plochu, ktorú chcel prenajať. Rozhodnutie ísť do nájmu s perspektívou prípadného odkúpenia sporných pozemkov bolo slobodným rozhodnutím žalobcu ako podnikateľského subjektu. Žalobca uviedol, že chcel odstrániť konkurenciu, preto sa rozhodol odkúpiť haly od predchádzajúceho nájomcu pozemkov a vlastníka dočasnej stavby na rampe, takže dosiahol svoj podnikateľský zámer, keď odkúpením dočasnej stavby vyradil konkurenciu pri predaji stavebného materiálu, pričom si bol vedomý toho, že opodstatnenosť stavby na prenajatom pozemku bude trvať len do doby trvania nájomného vzťahu. Žalobca chcel odkúpiť prenajaté pozemky pod dočasnou stavbou. Uvedený zámer mu nevyšiel, preto je sporné domáhať sa neplatnosti nájomnej zmluvy k pozemkom len z toho dôvodu, že bol nútený uzavrieť nájomnú zmluvu. Ekonomické záujmy žalobcu nie sú takou tiesňou, ako má na mysli zákon, pričom uzavretie nájomnej zmluvy predstavovalo jeho slobodné rozhodnutie za podmienok, ktoré boli výrazne iné ako u predchádzajúceho nájomcu. Podľa odvolacieho súdu žalobca vedel, ktoré konkrétne nehnuteľnosti má prenajaté, pričom ak je podaná žaloba na vydanie bezdôvodného obohatenia, nie je potrebné žalovať neplatnosť zmluvy. Z uvedeného dôvodu je správne rozhodnutie okresného súdu pokiaľ riešil otázku naliehavého právneho záujmu žalobcu na určení neplatnosti zmluvy. Zároveň odvolací súd poukázal na skutočnosť, že keď došlo k ukončeniu nájomného pomeru uplynutím doby dojednaného nájmu, čím nie je daný dôvod pre určenie neplatnosti zmluvy.

3. Proti rozsudku odvolacieho súdu podal žalobca dovolanie z dôvodu, že postupom súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.). Navrhol, aby dovolací súd rozsudok odvolacieho súdu zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie.

4. Žalobca v dovolaní uviedol, že po tom ako súd prvej inštancie pripustil zmenu žaloby, už nekonal o vydaní bezdôvodného obohatenia, ale rozhodoval o neplatnosti nájomnej zmluvy uzavretej medzi stranami dňa 1. apríla 2003. Podľa jeho názoru, súd postupoval v rozpore s jeho vôľou konať o predmete konania, na ktorom má právny záujem. Ak by súd vyslovil záver, že nájomná zmluva je neplatná, nastal by stav, ako keby nebola uzavretá. Došlo by k obnoveniu právneho stavu pred porušením práva žalobcu a v dôsledku toho by si zmluvné strany mali vzájomne vrátiť plnenia. Výslovením absolútnej neplatnosti nájomnej zmluvy by súd odstránil právnu neistotu žalobcu, ktorý je v rozdielnom právnom postavení pre prípad absolútnej neplatnosti oproti žalovanému, ako je to v prípade žaloby na vydanie bezdôvodného obohatenia. Dovolateľ je toho názoru, že odvolací súd svoje rozhodnutie vydal v neexistujúcej veci, resp. vo veci, v ktorej žalobca nemohol mať právny záujem pokračovať. Argumentácia odvolacieho súdu je podľa dovolateľa nepochopiteľná aj preto, že podľa nej je jeden nárok predmetom konania dvakrát, raz ako zmluva a druhýkrát ako konkrétna žalovaná suma, pričom nikdy taký zámer nemal a v dovolaní uviedol, že takýto návrh si na súde ani neuplatnil.

5. Požiadavka naliehavého právneho záujmu a súdom prvej inštancie uplatnené kritérium rizika zisku a strát sú pri meritórnom rozhodovaní o vydaní bezdôvodného obohatenia nezmyselné. Žalobca namietal, že rozhodnutie odvolacieho súdu je v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., keď sa napriek

rozsiahlosti odvolacej námietky jej hodnoteniu v odôvodnení svojho rozhodnutia prakticky nevenoval. Zároveň žalobca namietal, že odvolací súd sa nezaoberal jeho tvrdením o nedodržaní procesného postupu podľa ustanovenia § 157 ods. 2 O. s. p. súdom prvej inštancie. Odôvodnenie rozhodnutia súdu nemôže byť v súlade s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p., pokiaľ v ňom nenájde vyjadrenie zmena žalobného petitu. Záonné odôvodnenie rozhodnutia súdu nemôže akcentovať skutkové a zákonné skutočnosti, ktoré sú relevantné pri inej žalobe. Pokiaľ sa s uvedenými skutočnosťami odvolací súd nezaoberal a neprejavil o nich právny názor v odôvodnení svojho rozhodnutia, je takýto postup v rozpore s namietanými ustanoveniami O. s. p., čo má za následok aj porušenie ústavných práv.

6. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej aj „najvyšší súd“), ako súd dovolací [podľa § 35 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej aj „C. s. p.“)], po zistení, že dovolanie podala včas sporová strana, v neprospech ktorej bolo napadnuté rozhodnutie vydané (§ 424 C. s. p.) zastúpená advokátom (§ 429 ods. 1 C. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania skúmal najskôr, či dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktoré možno napadnúť týmto opravným prostriedkom.

7. Dovolanie žalobcu bolo podané 13. apríla 2016. Dňa 1. júla 2016 nadobudol účinnosť Civilný sporový poriadok, ktorým bol zrušený zákon č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok. Ustanovením § 470 ods. 1 C. s. p. bola zakotvená okamžitá aplikabilita procesnoprávných noriem, ktorá znamená, že nová procesná úprava sa použije na všetky konania, a to i na konania začaté pred dňom účinnosti nového zákona. Podľa ustanovenia § 470 ods. 2 C. s. p. však právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti Civilného sporového poriadku, zostávajú zachované. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, dovolací súd posudzoval prípustnosť podaného dovolania ako aj v ňom uvedené dovolacie dôvody podľa zákona účinného v čase jeho podania (ustanovenia § 236 a nasl. O. s. p.).

8. Prípustnosť dovolania proti rozsudku odvolacieho súdu podaného do 30. júna 2016 bola upravená v ustanovení § 238 O. s. p. Žalobcom napadnutý „potvrdzujúci“ rozsudok odvolacieho súdu nepredstavuje žiadne z rozhodnutí taxatívne vymenovaných v ustanovení § 238 ods. 1 až 4 O. s. p. Dovolací súd so zreteľom na uvedené ustanovenia konštatuje, že žalobcom podané dovolanie nie je podľa ustanovenia § 238 O. s. p. procesne prípustné.

9. Prípustnosť dovolania žalobcu v danej veci prichádza do úvahy len ak v konaní, v ktorom bol vydaný napadnutý rozsudok, došlo k procesnej vade uvedenej v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. Z hľadiska prípustnosti dovolania podľa uvedeného ustanovenia nie je predmet konania významný; ak v konaní došlo k niektorej z väd vymenovaných v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p., možno ním napadnúť aj rozhodnutia, proti ktorým je inak dovolanie neprípustné (viď napr. R 34/1995). Osobitne ale treba zdôrazniť, že pre záver o prípustnosti dovolania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 O. s. p. nie je významný subjektívny názor strany tvrdiacej, že došlo k vade vymenovanej v tomto ustanovení; rozhodujúcim je výlučne zistenie (záver) dovolacieho súdu, že k tejto procesnej vade skutočne došlo.

10. Dovolateľ vady zmätočnosti v zmysle § 237 ods. 1 písm. a/, b/, c/, d/, e/ a g/ O. s. p. nenamietal a existencia týchto väd nevyšla v dovolacom konaní najavo. Prípustnosť jeho dovolania preto z týchto ustanovení nevyplýva.

11. S prihliadnutím na obsah dovolania a v ňom vytýkané nesprávnosti, ktorých sa mal dopustiť odvolací súd, sa dovolací súd osobitne zaoberal otázkou, či bola žalobcovi postupom odvolacieho súdu odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.).

12. Odňatím možnosti konať pred súdom je potrebné rozumieť taký postup súdu, ktorým strane odníma tie procesné práva, ktoré jej zákon priznáva. Konaním súdu sa rozumie predovšetkým jeho procesný postup. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal strane procesné práva, ktoré jej zákon priznáva [v zmysle ustanovenia § 18 O. s. p. účinného v čase rozhodovania odvolacieho súdu mali strany v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo strany vykonávať

procesné úkony vo formách stanovených zákonom (§ 41 O. s. p.), nazerat' do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 O. s. p.), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 O. s. p.), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 O. s. p.), na to, aby bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 O. s. p.)). Súdna ochrana sa poskytuje v materiálnom ponímaní, čo tiež znamená, že nie každé procesné pochybenie súdu, alebo jeho nesprávny procesný postup, ktorým dochádza k odopretiu procesného práva strane, je považovaný za súčasť základného práva na súdnu ochranu. Súdna ochrana nie je poskytovaná formálne. Dôležitými hľadiskami sú tie, ktoré vo svetle prípadu dávajú jednoznačnú odpoveď na otázku, či procesný úkon, z uplatnenia ktorého bola strana vylúčená, mal podstatný vplyv na ďalšie konanie.

13. Zároveň aj v prípade dovolaní podaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku (do 30. júna 2016), v ktorých sa namieta existencia niektorej z vád uvedených v ustanovení § 237 ods. 1 O. s. p. a na ktoré je dovolací súd prihliadať ex offio (§ 242 ods. 1 O. s. p.), platí, že je povinnosťou dovolateľa uviesť, v čom konkrétna namietaná vada zmätočnosti spočíva. V tejto súvislosti dovolací súd poukazuje na rozsudok najvyššieho súdu z 26. apríla 2007, sp. zn. 3Cdo/61/2006 (publikovaný v ZSP 3/2007 pod č. 36), podľa ktorého k uplatneniu dovolacieho dôvodu nepostačuje, ak dovolateľ dovolací dôvod označí len ustanovením zákona alebo jeho zákonnou skutkovou podstatou. Z dovolania je zrejmé, z akých dôvodov dovolateľ rozhodnutie odvolacieho súdu napáda len vtedy, ak konkretizuje okolnosti, z ktorých vyvodzuje, že ten-ktorý dovolací dôvod je daný.

14. Osobitne v prípade namietaného odňatia možnosti konať pred súdom (§ 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.) treba mať na zreteli, že pri vyhodnocovaní dopadov procesných nesprávností, ktoré vyšli najavo v priebehu dovolacieho konania, nie je obsah dovolania bezvýznamný. Ide o to, že slovo „neprihliada“ vyjadruje objektívnu stránku prístupu dovolacieho súdu k procesným vadám odvolacieho konania, obsah dovolania ale sprístupňuje dovolaciemu súdu dovolateľov subjektívny pohľad na správnosť postupu súdov a vysvetľuje, či a v akom rozsahu dovolateľ sám vníma niektorý aspekt postupu súdu ako okolnosť zakladajúcu ujmu na jeho procesných oprávneniach. Dovolanie, jeho obsah a v ňom zvolené formulácie a uvedené argumenty sú podkladom, na ktorom dovolací súd posudzuje, či procesnú vadu konania, ktorá vyšla v dovolacom konaní najavo, dovolateľ vôbec vníma ako ujmu na svojich právach sporovej strany. Občiansky súdny poriadok dovolaciemu súdu neukladal, aby dovolateľovi ako ujmu „nanucoval“ to, čo dovolateľ sám za ujmu neoznačil (viď napr. uznesenie najvyššieho súdu z 10. septembra 2015, sp. zn. 3Cdo/618/2015).

15. Z obsahu dovolania žalobcu možno vyvodiť, že vadu zmätočnosti podľa ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p. vidí v tom, že konajúce súdy rozhodli o inom než ním uplatnenom nároku a že rozhodnutie odvolacieho súdu je nedostatočne odôvodnené.

16. K námietke žalobcu, že súdy vo veci rozhodli o inom než ním uplatnenom nároku, dovolací súd uvádza, že žalobca sa pôvodne žalobou domáhal vydania bezdôvodného obohatenia vo výške 8 129,12 eur s príslušenstvom. Zmenou žaloby z 22. októbra 2012 rozšíril svoj nárok na peňažné plnenie - na vydanie bezdôvodného obohatenia o určovací petit, ktorým žiadal, aby súd určil neplatnosť nájomnej zmluvy uzavretej medzi sporovými stranami dňa 1. apríla 2003. Uvedenú zmenu žaloby súd prvej inštancie pripustil uznesením z 27. decembra 2012, č. k. 18Cb/132/2011-181 a následne okresný súd uznesením z 23. apríla 2013, č. k. 18Cb/132/2011-189 vyhovel aj návrhu žalobcu, aby jeho nárok na peňažné plnenie - na vydanie bezdôvodného obohatenia - vylúčil na samostatné konanie.

17. Z odôvodnenia rozhodnutí súdu prvej inštancie aj odvolacieho súdu vyplýva, že konajúce súdy rozhodovali o návrhu žalobcu na určenie neplatnosti nájomnej zmluvy, ktorý zamietli pre nedostatok naliehavého právneho záujmu žalobcu na požadovanom určení. Uvedené platí aj v prípade, keď konajúce súdy v záhlaví svojich rozhodnutí uviedli ako predmet konania - o vydanie bezdôvodného obohatenia s príslušenstvom. Pôvodne uplatnené bezdôvodné obohatenie je stále predmetom konania vedeného na súde prvej inštancie pod sp. zn. 18Cb/132/2011 - aj keď tento nárok bol právoplatným rozhodnutím okresného súdu vylúčený na samostatné konanie - doposiaľ nebola vylúčenému konaniu pridelená osobitná spisová značka.

18. Vzhľadom na uvedené dovolací súd vyhodnotil ako neopodstatnené tvrdenie žalobcu, že podľa neho je jeden nárok predmetom konania dvakrát, raz ako zmluva a druhýkrát ako konkrétna žalovaná suma, pričom nikdy taký zámer nemal a takýto návrh si na súde ani neuplatnil. Uvedený záver má základ v zmätočnom postupe žalobcu (resp. jeho právneho zástupcu) v prebiehajúcom konaní. Z navrhutej zmeny žaloby z 22. októbra 2012 (následne pripustenej súdom prvej inštancie) je zrejmé, že určovací petit žalobcu nenahradil ním pôvodne žiadaný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia, keď v zmene žaloby samotný žalobca navrhol, aby súd prvej inštancie vylúčil peňažný nárok na vydanie bezdôvodného obohatenia na samotné konanie. Ani následne žalobca nevzal svoju žalobu v časti uplatneného bezdôvodného obohatenia späť. Z uvedeného vyplýva jednoznačný záver, že žalobca sa domáha žalobou jednak určenia neplatnosti nájomnej zmluvy a jednak vydania bezdôvodného obohatenia. Z dôvodu zmätočného postupu žalobcu v rozhodovanej veci a nie z dôvodu nesprávneho procesného postupu konajúcich súdov, ako to namietal dovolateľ, je otázka platnosti nájomnej zmluvy predmetom konania dvakrát, raz ako samostatný predmet konania a druhýkrát ako predbežná otázka pri posúdení nároku žalobcu na vydanie bezdôvodného obohatenia.

19. Uvedenú dovoláciu námietku žalobcu preto vyhodnotil dovolací súd ako neopodstatnenú.

20. Žalobca ako dôvod odňatia možnosti konať pred súdom uviedol aj nepreskúmateľnosť napadnutého rozsudku odvolacieho súdu.

21. Judikatúra najvyššieho súdu (viď najmä R 111/1998, ale aj sp. zn. 1Cdo/140/2009, 2Cdo/83/2010, 4Cdo/310/2009, 5Cdo/290/2008, 6Cdo/25/2012, 7Cdo/52/2011) zastáva názor, že nepreskúmateľnosť rozhodnutia nezakladá procesnú vadu konania v zmysle ustanovenia § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p., ale (len) inú vadu konania (§ 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.), ktorá však nie je dôvodom zakladajúcim prípustnosť dovolania.

22. Dovolací súd v tejto súvislosti poukazuje na Stanovisko občianskoprávneho kolégia najvyššieho súdu z 3. decembra 2015 (publikované v Zbierke Stanovísk najvyššieho súdu a rozhodnutí súdov Slovenskej republiky pod R 2/2016), podľa ktorého nepreskúmateľnosť rozhodnutia zakladá inú vadu konania v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. Výnimočne, keď písomné vyhotovenie rozhodnutia neobsahuje zásadné vysvetlenie dôvodov podstatných pre rozhodnutie súdu, môže ísť o skutočnosť, ktorá zakladá prípustnosť dovolania podľa § 237 ods. 1 písm. f/ O. s. p.

23. O výnimku uvedenú v druhej vete stanoviska R 2/2016 ide v prípade, ak strana v odvolaní proti rozhodnutiu súdu prvej inštancie vznesla vecné námietky, ktoré boli spôsobilé spochybniť správnosť vydaného rozhodnutia a odvolací súd sa so žiadnou z podstatných odvolacích námietok nezaoberal, pričom sa s namietanou zákonnosťou postupu súdu prvej inštancie žiadnym spôsobom nevysporiadal a rozhodnutie súdu prvej inštancie s odkazom na ustanovenie § 219 ods. 2 O. s. p. ako vecne správne potvrdil (viď uznesenie najvyššieho súdu z 22. júla 2016, sp. zn. 3Obdo/39/2016).

24. Vo veci konajúci senát dovolacieho súdu uvádza, že v rámci svojej rozhodovacej činnosti pri dovolaniach podaných za účinnosti Občianskeho súdneho poriadku rešpektuje závery vyslovené v judikáte č. R 111/1998 a v stanovisku č. R 2/2016, v zmysle ktorých sa nepreskúmateľnosť rozhodnutia považuje v zásade za inú vadu konania podľa ustanovenia § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p. (viď napr. uznesenia sp. zn. 3Obdo/1/2016, 3Obdo/25/2016, 3Obdo/31/2016, 3Obdo/33/2016, 3Obdo/49/2016, 3Obdo/5/2017) a zotrúva na nich aj v rozhodovanej veci.

25. V danom prípade sa nejedná o výnimku predpokladanú stanoviskom R 2/2016, a to aj s ohľadom na charakter rozhodovanej veci. Vychádzajúc zo zásady rozhodnutie odvolacieho súdu a rozhodnutie súdu prvej inštancie predstavujú jeden celok (viď napr. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09, IV. ÚS 489/2011) je z odôvodnenia rozsudku súdu prvej inštancie je zrejmé, že v súlade s ustanovením § 80 písm. c/ O. s. p. skúmal naliehavý právny záujem žalobcu na určenie neplatnosti nájomnej zmluvy, pričom dospel k záveru, že žalobca nemá naliehavý právny záujem z dôvodu, že

požadované určenie neovplyvní jeho právne postavenie, ako aj z dôvodu, že z dôvodu zániku zmluvného vzťahu medzi sporovými stranami. Odvolací súd sa s uvedeným záverom súdu prvej inštancie stotožnil, pričom ho doplnil o vlastnú argumentáciu a ešte aj podotkol, že v časti, kde je podaná žaloba na plnenie, nie je potrebné žalovať neplatnosť zmluvy. Odôvodnenia rozsudkov konajúcich súdov obsahovali stručné, ale jednoznačné zdôvodnenie, že nie je splnená základná podmienka určovacej žaloby podľa § 80 písm. c/ O. s. p., a to že nie je daný naliehavý právny záujem. Neobstojí ani tvrdenie dovolateľa, že rozhodnutie súdu prvej inštancie neobsahuje v rozpore s ustanovením § 157 ods. 2 O. s. p. uvedenie, z ktorých dôkazov vychádzal a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadil, pričom touto námietkou sa podľa dovolateľa odvolací súd nezaoberal. Pre rozhodnutia súdov nižšej inštancie bol rozhodujúci záver o neexistencii naliehavého právneho záujmu, preto nebolo ich povinnosťou uviesť, z ktorých dôkazov vychádzali a akými úvahami sa pri hodnotení dôkazov riadili, čo by bolo významné, ak by sudy posudzovali podanú určovaciu žalobu z vecnej stránky. V tejto súvislosti dáva dovolací súd do pozornosti, že ak súd zamietá žalobu na určenie, či tu právo alebo právny vzťah je, alebo nie je pre nedostatok naliehavého právneho záujmu na takomto určení, je vylúčené, aby súd súčasne preskúmal žalobu z vecnej stránky (viď napr. rozhodnutie Najvyššieho súdu Českej republiky sp. zn. 3Cdon/1338/96).

26. Najvyšší súd z uvedeného dôvodu vyhodnotil dovolaciu námietku žalobcu týkajúcu sa nepreskúmateľnosti napadnutého rozsudku odvolacieho súdu ako neopodstatnenú.

27. Obsah dovolacích námietok žalobcu smeroval aj k nesprávosti záveru odvolacieho súdu (aj súdu prvej inštancie) o požiadavke naliehavého právneho záujmu, ako aj k posúdeniu nedostatku naliehavého právneho záujmu na požadovanom určení. Tieto námietky sa týkali nesprávneho právneho posúdenia veci odvolacím súdom (resp. súdom prvej inštancie). Dovolací súd uvádza, že do 30. júna 2016 prípustnosť dovolania nezakladala skutočnosť, že napadnuté rozhodnutie odvolacieho súdu spočívalo na nesprávnych právnych záveroch (viď najmä R 54/2012, ale aj sp. zn. 1Cdo/62/2010, 2Cdo/97/2010, 3Cdo/53/2011, 4Cdo/68/2011, 5Cdo/44/2011, 6Cdo/41/2011, 7Cdo/26/2010).

28. Keďže prípustnosť podaného mimoriadneho opravného prostriedku žalobcu nemožno vyvodiť zo žiadneho ustanovenia Občianskeho súdneho poriadku v znení účinnom ku dňu jeho podania, najvyšší súd dovolanie žalobcu odmietol podľa § 447 písm. c/ C. s. p. ako dovolanie smerujúce proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je prípustné.

29. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania najvyšší súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá C. s. p.). O výške náhrady trov konania žalovaného rozhodne súd prvej inštancie (§ 262 ods. 2 C. s. p.).

30. Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.